

بیانیه پایانی چهاردهمین اجلاس سران عرب بیروت ۲۷ و ۲۸ مارس ۲۰۰۲

۱. بنابه دعوت کریمانه ریاست محترم جمهوری لبنان، سرتیپ امیل لحود و در راستای اجرای قطعنامه اجلاس فوق العاده سران عرب در قاهره به تاریخ ۲۱ و ۲۲ اکتبر سال ۲۰۰۰ جهت برگزاری منظم اجلاس سران عرب در نشست عادی خود به شیوه هر سال یک بار، این اجلاس در سطح سران عرب طی روزهای ۲۷ و ۲۸ مارس ۲۰۰۲ در شهر بیروت پایتخت جمهوری لبنان برگزار شد.

۲. سران عرب از ریاست، دولت، پارلمان و ملت لبنان به دلیل برگزاری شایسته این اجلاس بسیار قدردانی می نمایند و تصمیم گرفته اند که نطق افتتاحیه ریاست محترم اجلاس، رییس امیل لحود را به عنوان یکی از اسناد رسمی کنفرانس در نظر گیرند. سخنرانی دیگر سران عرب نیز در صورت موافقت اجلاس، اضافه می گردد.

۳. سران از نامه اعلیحضرت ملک عبدالله ثانی ابن الحسین، پادشاه اردن هاشمی و گزارش ریاست اجلاس و گزارش کمیته پی گیری و تحرک که به پیوست آن بود، مطلع شدند و

مراتب سپاس خویش را از ایشان و تلاشهای ارزشمندی که در دوره ریاست اجلاس عادی سران در ۱۳ مارس ۲۰۰۱ انجام دادند به عمل می‌آورند.

۴. سران خوشحالی فراوان خود را پس از آنکه خداوند متعال به اعلیحضرت شیخ جابر الاحمد الجابر الصباح امیر کویت سلامت اعطا نمود و ایشان بابهودی کامل به خاک میهن و به ملت عزیز کویت بازگشتند، اظهار می‌دارند و برای ایشان آرزوی دوام سلامتی می‌نمایند تا بیش از پیش در راه تحقق پیشرفت و رفاه و امنیت ملت برادر، کویت و مشارکت در مسیر امت عرب در کنار سران برادر خود، گام بردارند.

۵. سران تبریکهای برادرانه و صادقانه خویش را به اعلیحضرت شیخ حمد بن عیسی آل خلیفه پادشاه بحرین و ملت برادرش به مناسبت آنچه که میثاق کار ملی بدان دست یافت و ملت بحرین بر آن اجماع نمود و بحرین به عنوان پادشاهی مشروطه عربی و اسلامی اعلام شد و نهادهای قانونی آن تکمیل گردید، ابراز می‌دارند و آرزو می‌نمایند، که ملت پادشاهی بحرین در پرتو رهبری حکیمانه اش به پیشرفت و شکوفایی بیشتری دست یابد و به مشارکت با برادران عرب خویش در راهکار عربی مشترک و تحقق اهداف امت عرب ادامه دهد.

۶. سران در فضایی آکنده از تفاهم، برادری و صراحت وضعیت امت عرب، چالشهایی که با آن مواجه است و اوضاع منطقه عربی را مورد مطالعه قرار دادند و به بررسی کامل شرایط منطقه ای و بین المللی پرداختند و افزایش همبستگی عربی و فعال نمودن نهادهای کار عربی مشترک برای دفاع از منافع و حقوق امت و حمایت از امنیت ملی عربی را در نظر گرفتند. سران، برگزاری این اجلاس در سرزمین لبنان را رویدادی با دلالتی ویژه جهت ابراز همبستگی امت عرب با لبنان و حمایت از آن و اقدامی در راستای تأکید بر پایبندی به اصول و نقاط اتکایی به شمار می‌آورند که کار عربی مشترک بر روی آن قرار گرفته است.

۷. سران مراتب تشکر خویش را از رییس و اعضا کمیته پی گیری و تحرک که به دنبال اجلاس عادی سران در امان (۲۰۰۱) تشکیل گردید، به خاطر کوششهای جدی برای اجرای قطعنامه های اجلاس اعلام می‌دارند و تشکیل دوباره، تعیین مکانیزم و شیوه

اجرائی این کمیته را به ریاست کنونی اجلاس پس از مشورت با سران عرب و دبیرکل واگذار می نمایند.

۸. سران از گزارش دبیرکل که شامل زمینه های مختلف کار عربی مشترک، از جمله فرآیند نوسازی و تحول سازمان اتحادیه عرب به منظور پاسخگویی همه نهادهای آن به خواسته های ملی عربی و هم گام بودن با دستاوردهای منطقه ای و بین المللی، اطلاع یافتند و از گامهایی که دبیرکل جهت اجرای قطعنامه های سابق اجلاس سران در این زمینه اتخاذ نموده است، قدردانی کردند.

۹. سران وضعیت فوق العاده خطرناکی را که ملت فلسطین در نتیجه جنگ ویران گرانه برنامه ریزی شده و همه جانبه ای که نیروهای اشغال گر اسرائیلی با به کارگیری روشهای مختلف و انواع سلاحها به نیت از بین بردن ساختارهای آن و تسلیم و خاموش کردن ریشه مقاومت در برابر اشغال گری درد دل فرزندان فلسطین، ادامه دادن به سیاست شهرک سازی و ترور، منهدم کردن خانه ها و ایجاد مناطق حایل، از بین بردن محیط زیست و مستحکم نمودن محاصره اقتصادی و کوچ دادن مردم، در آن به سر می برد و همگی این موارد زیر پا نهادن آشکار حقوق بین الملل، موافقتنامه ها، عرفها و میثاقهای بین المللی می باشد، مورد بررسی قرار دادند. سران، اسرائیل را مسئول تمامی تجاوزات و اقدامات وحشیانه علیه ملت فلسطین و حکومت ملی آن و مسئول کلیه خسارتهای وارد بر زیرساختهای اساسی شهرها، روستاها، اردوگاهها، مؤسسه ها و اقتصاد ملی فلسطین می دانند و بر ضرورت پایبندی اسرائیل به پرداخت غرامت در قبال کلیه این ضررها و خسارتهای تأکید می کنند. سران در این زمینه خواستار اجرای بیانیه صادره از سوی کنفرانس کشورهای عضو موافقتنامه چهارم ژنو ۱۹۴۹ می باشند که در تاریخ ۲۰۰۱/۱۲/۵ در ژنو برگزار شد و از اسرائیل خواست تا به مفاد موافقتنامه سرزمینهای اشغالی فلسطین از جمله قدس شرقی احترام گذارده و به عنوان نیروی اشغال گر به الزامات خویش احترام بنهد.

۱۰. سران عرب با افتخار فراوان به ایستادگی والای ملت عرب فلسطین و انتفاضه قهرمانانه اش و رهبری مشروع و ملی اش و در رأس آن رییس یاسر عرفات درود می فرستند،

سران عرب به شهدای این انتفاضه و روحیه جان نثارانه، پایداری و ایثار خانواده هایشان و ملت فلسطین که توانست در مقابل جنگ اسرائیل مقاومت کند و سیاست و تلاش دولت اشغال گر را با ناکامی روبه رو سازد، درود فراوان می فرستند.

۱۱. سران، وضعیت تأسف باری را که ملت فلسطین در آن به سر می برد و در نتیجه تداوم نابودی ساختارهای زیربنایی و محاصره اقتصادی مردم و رهبری فلسطین به وسیله نیروهای اشغال گر اسرائیلی به وجود آمده است و افزایش تجاوزات علیه عزت و جان این ملت را مورد بررسی قرار داد. سران بر ادامه حمایت خویش از اقتصاد فلسطین و ساختارهای زیربنایی آن برای تثبیت پایداری ملت فلسطین در سرزمین خود تأکید می ورزند و تصمیم گرفته اند که از طرح اعطای مبلغ ۳۳۰ میلیون دلار از بودجه به حکومت ملی فلسطین حمایت کنند. این مبلغ به صورت ماهانه ۵۵ میلیون دلار و برای مدت شش ماه از ۲۰۰۲،۴،۱ پرداخت خواهد شد. این مبلغ تا زمانی که حملات اسرائیل ادامه یابد و حکومت ملی فلسطین به این حمایت احتیاج داشته باشد هر شش ماه قابل تجدید خواهد بود. مجموع مبالغ پرداختی به صورت بلاعوض و مشارکت همه کشورهای عربی الزامی و براساس میزان سهمشان در بودجه دبیرخانه خواهد بود. این مشارکت به حساب جدید ویژه ای که بدین منظور توسط دبیرخانه افتتاح خواهد شد، واریز خواهد گشت. سران تصمیم گرفته اند که کشورهای عربی حمایت مالی دیگری به مبلغ ۱۵۰ میلیون دلار به صندوقهای الأقصى و انتفاضه اعطا نمایند. سران، دبیرخانه را به ادامه تحرک جهت ایجاد هماهنگی و فعال سازی مؤسسه ها و سازمانهای غیر دولتی عربی و بین المللی که در زمینه حمایت از پایداری ملت فلسطین تلاش می کنند مکلف می نماید.

۱۲. سران بار دیگر بر تصمیمهای سابق خویش در زمینه پایبندی به صلحی عادلانه و فراگیر به عنوان هدف و انتخابی استراتژیک که در پرتو اجرای قطعنامه های بین المللی محقق می گردد، تأکید می ورزند و از اسرائیل می خواهند که مذاکرات صلح را در تمامی زمینه ها و با استناد به قطعنامه های شورای امنیت از جمله قطعنامه های ۲۴۲، ۳۳۸ و ۴۲۵ و قطعنامه شماره ۱۹۴ مجمع عمومی، کنفرانس مادرید و اصل زمین در مقابل صلح از سر گیرد. سران،

تأکید می نمایند که صلح فراگیر و عادلانه محقق نمی گردد مگر با عقب نشینی کامل اسرائیل از کلیه اراضی عربی که به اشغال درآورده است، از جمله، جولان اشغال شده سوریه تا مرز چهارم ژوئن ۱۹۶۷، و سرزمینهای لبنانی که هنوز تحت اشغال می باشند از جمله، کشتزارهای شبعاً و احقاق حقوق کامل ملت فلسطین از جمله حق تعیین سرنوشت و تشکیل دولتی مستقل بر روی اراضی فلسطینی به پایتختی قدس و تضمین حق بازگشت آوارگان فلسطینی با استناد به قطعنامه های بین المللی و اصول حقوق بین الملل از جمله قطعنامه شماره ۱۹۴ مجمع عمومی و آزادی همه دستگیر شدگان و ربهوده شدگان عرب از کلیه زندانهای اسرائیل.

۱۳. سران، اسرائیل را مسئول اصلی ایجاد مشکل آوارگان فلسطینی و کوچاندنشان می دانند و بر مخالفت کامل خویش با راه حلها، طرحها و تلاشهایی که در صدد اسکان آنها در خارج از سرزمینشان می باشد، تأکید می ورزند. سران برپابندی خویش به قطعنامه های شورای امنیت در ارتباط با شهر قدس به ویژه قطعنامه های ۲۵۲ (۱۹۶۸) و ۲۷۶ (۱۹۶۹) و ۴۶۵ (۱۹۸۰) و ۴۷۸ (۱۹۸۰) بر باطل بودن تمامی اقدامهای متخذه از سوی اسرائیل برای تغییر چهره این شهر، تأکید می کنند. در این زمینه سران بار دیگر بر تصمیمهای اجلاس سران عرب در امان در سال ۱۹۸۰ و در بغداد در سال ۱۹۹۰ و در قاهره در سال ۲۰۰۰ در خصوص قطع رابطه با کشورهای که سفارت خود را به شهر قدس منتقل سازند و یا آن را به عنوان پایتخت اسرائیل به رسمیت بشناسد، تأکید می نمایند.

۱۴. سران، بر محکومیت اسرائیل به دلیل ادامه اشغال بلندیهای جولان سوریه و همبستگی کاملشان با سوریه و کمک به حق آن کشور در بازستاندن جولان اشغال شده تا خط چهارم ژوئن ۱۹۶۷ با استناد به اصول فرایند صلح و قطعنامه های بین المللی، تأکید می نمایند. سران، همچنین بر حمایت از پایداری شهروندان عرب در جولان اشغال شده سوریه و ایستادن در کنارشان در راه مقاومتشان در برابر اشغال گری و اقدامهای سرکوب گرانه اسرائیل و حفاظت از سرزمین و هویت عربی سوریشان، تأکید می ورزند. سران، بر ضرورت تطبیق موافقتنامه چهارم ژوئن سال ۱۹۴۹ برای شهروندان جولان اشغال شده سوریه تأکید

می‌کنند. همچنین سران بر پایبندی به قطعنامه‌های بین‌المللی که به عدم شناسایی هر نوع شرایطی که در اثر فعالیت شهرک‌سازی اسرائیل در سرزمینهای اشغالی عربی رأی می‌دهند، تأکید می‌کنند و این‌گونه فعالیتها را اقداماتی نامشروع تلقی می‌نمایند که نه ایجاد حقی می‌کند، نه الزام‌آور است، بلکه زیر پا نهادن موافقتنامه ژنو و طبق پیوست نخست این موافقتنامه، جنایتی جنگی و نقض اصول فرایند صلح می‌باشد.

۱۵. سران، بر حمایت از لبنان تا آزاد سازی تمامی سرزمینهایش از اشغال اسرائیل از جمله کشتزارهای شبعاتا مرزهای شناسایی شده بین‌المللی با استفاده از کلیه شیوه‌های قانونی تأکید می‌کنند و نقش مقاومت قهرمانانه لبنان و پایداری شگفت‌انگیز لبنانیان را که منجر به شکست نیروهای اسرائیلی در جنوب لبنان و بقاع غربی شد ارج می‌نهند. سران خواهان آزادی کلیه دستگیر شدگان لبنانی از زندانهای اسرائیل و اعطای کلیه نقشه‌های اراضی مین‌گذاری شده به سازمان ملل متحد می‌باشند، که اشغال‌گران اسرائیلی برجای گذاشته‌اند. همچنین از اسرائیل می‌خواهند که به دلیل تجاوزهای مستمر علیه لبنان و به عنوان عامل اصلی کشتار قانا و حمله موشکی به دفتر سازمان ملل در جنوب لبنان که چندین کشته برجای گذاشت، به لبنان غرامت بپردازد. سران همچنین هشدار می‌دهند که تجاوز اسرائیل به وسیله هواپیماها و کشتیها علیه آسمان و آبهای منطقه‌ای لبنان منجر به انفجار وضعیت در مرزهای جنوبی لبنان خواهد شد. همچنین سران نسبت به عواقب وخیمی که تحریک و آشوب‌گری به مسئولیت اسرائیل رخ دهد، اخطار می‌دهند. سران بر همبستگی کاملشان با لبنان و سوریه تأکید می‌نمایند و با هرگونه تهدیدی از سوی اسرائیل علیه این دو کشور مخالفت کرده و هر نوع تجاوزی علیه این دو کشور را حمله به کلیه کشورهای عربی تلقی می‌کنند.

۱۶. سران یک بار دیگر بر تصمیمهای اجلاسهای گذشته در زمینه ضرورت حمایت از لبنان و کمک به بازسازی آن تأکید می‌کنند و کمکهایی که برخی از کشورهای عربی بدین منظور به لبنان اعطا کرده‌اند را ارج می‌نهند و کشورهای عضو را که برای کمک اعلام آمادگی کرده‌اند تشویق می‌نمایند و درخواست می‌کنند که صندوق حمایت از لبنان فعال

شود تا بتوانند ساختارهای زیربنایی لبنان به ویژه در مناطق آزاد شده از اشغال اسرائیل را بازسازی نماید.

۱۷. در پرتو شکست فرایند صلح، سران برپابیندی خویش نسبت به متوقف ساختن برقراری هرگونه رابطه ای با اسرائیل و فعال نمودن دفاتر قطع روابط عربی با اسرائیل تا زمانی که این کشور به اجرای قطعنامه های بین المللی و کنفرانس صلح مادرید پاسخ گوید و از کلیه سرزمینهای عربی اشغالی تا مرزهای چهارم ژوئن ۱۹۶۷ عقب نشینی کند، تأکید می ورزند.

۱۸. سران تأکید می کنند که صلح و امنیت پایدار در منطقه مستلزم پیوستن اسرائیل به موافقتنامه منع گسترش سلاحهای هسته ای و قرار گرفتن تمامی نیروهای هسته ای آن تحت نظام نظارت جامع آژانس بین المللی انرژی هسته ای می باشد. در همین زمینه سران بر تخلیه منطقه خاورمیانه از سلاح هسته ای و کلیه سلاحهای کشتار جمعی به عنوان شرطی اساسی و لازم برای ایجاد هرگونه ترتیبات امنیت منطقه ای در آینده تأکید می کنند.

۱۹. سران از مواضع و طرحهای اتحادیه اروپا که به منظور مشارکت در رسیدن به راه حل سیاسی عادلانه و فراگیر برای مسئله خاورمیانه طبق قطعنامه های بین المللی و اصل زمین در مقابل صلح ارایه شده بود، استقبال و بر ضرورت استمرار این نقش فعال در این زمینه از سوی اروپا و همچنین از جانب دیگر کشورهای دوست، تأکید می کنند. همچنین از ایالات متحده می خواهند که در مواضع و محاسبات خویش نسبت به وضعیت کنونی در سرزمینهای اشغالی فلسطین بازنگری نماید و از عقده حملات یازدهم سپتامبر، که اعراب آن را محکوم کردند، در زمینه تعامل با خاورمیانه خارج گردد. همچنین از ایالات متحده دعوت به عمل می آورند که بدون درنگ مسئولیت خویش را در از سرگیری عملیات صلح در کلیه زمینه ها تقبل کند و به اسرائیل فرصت بیشتری برای سرکوب ملت فلسطین و ادامه سیاست کشتار و نابودی به بهانه جنگ با تروریسم ندهد.

۲۰. سران تحولات صحنه بین المللی پس از حوادث یازدهم سپتامبر ۲۰۰۱ و تبلور جنگ جهانی علیه تروریسم براساس قطعنامه شماره ۱۳۷۳ شورای امنیت به تاریخ ۲۸/۹/۲۰۰۲ را مورد بررسی قرار داده و بار دیگر حملاتی را که ایالات متحده آمریکا با آن

مواجهه شده بود محکوم نمودند و ضمن مخالفت و محکوم نمودن تمامی شکل‌های تروریسم، آمادگی کامل خویش را برای همکاری و مشارکت در هر کوشش برای جنگ با تروریسم زیر چتر سازمان ملل متحد، اعلام داشتند. سران خواستار برگزاری کنفرانسی بین‌المللی در چارچوب سازمان ملل برای بحث و بررسی موضوع تروریسم و تعریف دقیق آن می‌باشند. سران بر ضرورت تمایز آشکار بین تروریسمی که آن را محکوم می‌کنند و حق مشروع ملت‌ها در مخالفت و مقاومت در برابر اشغال‌گری بیگانگان و دفاع از جان طبق اصول منشور ملل متحد و قطعنامه‌های سازمان ملل مرتبط با این موضوع به ویژه قطعنامه شماره ۵۱،۴۶ مجمع عمومی به تاریخ ۱۹۹۱، ۱۱، ۱۹ در جهت مقابله با تروریسم، تأکید می‌نمایند. سران بر حق ملت فلسطین، لبنان و سوریه در مقاومت در برابر اشغال‌گری و تجاوزات اسرائیل به اعتبار اینکه میثاق‌های بین‌المللی آن را حقی مشروع قلمداد می‌کنند، تأکید می‌ورزند و با آمیخته شدن این حق مشروع مقاومت در برابر اشغال‌گری و تروریسم دولتی که اسرائیل در سرزمین‌های فلسطینی به اجرا گذارده است، مخالفت می‌نمایند. همچنین تأکید می‌نمایند هرگونه تحریفی که در مفهوم تروریسم رخ می‌دهد تا شامل مقاومت عربی در برابر اشغال اسرائیل شود، پوششی نامشروع جهت تداوم اشغال‌گری و تروریسم دولتی می‌باشد که اسرائیل علیه حقوق اعراب، قطعنامه‌های سازمان ملل و اصول حقوق بین‌الملل به عمل آورده است. باتوجه به اینکه سران، تروریسم را پدیده‌ای جهانی می‌دانند که ارتباط با جنسیت، دین و میهن ندارد، بر مخالفت کلی خویش با تلاش‌های بعضی از گروه‌ها در ارتباط دادن پدیده تروریسم با اسلام و اعراب و سوء استفاده از جنگ علیه تروریسم برای تهدید به استفاده از زور علیه هر کشور عربی تأکید می‌نماید و آن را دشمنی و هتک امنیت و ثبات منطقه تلقی می‌کنند که در تعارض با اهداف و اصول سازمان ملل متحد و حقوق بین‌الملل می‌باشد.

۲۱. سران تأکید جمهوری عراق مبنی بر احترام به استقلال، حاکمیت و امنیت کویت و تضمین یک پارچگی ارضی آن به نحوی که هرگز آنچه که در سال ۱۹۹۰ به وقوع پیوست دیگر رخ ندهد، استقبال کرده و به اتخاذ سیاست‌هایی که منجر به تضمین این تأکیدها در چارچوب حسن نیت و روابط حسنه همسایگی شود، دعوت می‌نمایند. در این راستا سران به

اهمیت متوقف ساختن حملات تبلیغاتی و اظهار نظرهای منفی برای ایجاد فضایی مثبت بر اصل عدم مداخله در امور داخلی و حسن هم‌جواری میان دو کشور اشاره می‌کنند و خواستار احترام به استقلال، حاکمیت، امنیت و یک‌پارچگی ارضی عراق می‌باشند. همچنین از عراق درخواست می‌کنند که برای یافتن راه حل سریع نهایی برای مسئله اسرا و گروگانهای کویتی و بازگرداندن داراییها طبق قطعنامه‌های بین‌المللی همکاری کند و کویت نیز از طریق کمیسیون بین‌المللی صلیب سرخ با آنچه که عراق در مورد مفقودالائرها عراقی تقدیم می‌کند، همکاری نماید. سران نسبت به ازسرگرفته شدن گفتگو میان عراق و سازمان ملل متحد که در فضایی مثبت و سازنده آغاز شد و در جهت تکمیل اجرای قطعنامه‌های شورای امنیت مرتبط با این مسئله می‌باشد، استقبال می‌نمایند و خواهان رفع مجازاتهای عراق و پایان بخشیدن به درد و رنج ملت برادر عراق است به طوری که ثبات و امنیت منطقه را تأمین نماید.

۲۲. سران، تهدید حمله به بعضی از کشورهای عربی و بخصوص عراق را مورد مطالعه قرار دادند و بر مخالفت مطلق خویش با حمله به عراق یا تهدید امنیت و سلامت هر دولت عربی که به مثابه تهدید امنیت ملی همه کشورهای عربی قلمداد می‌گردد، تأکید نمودند.

۲۳. سران از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهند که از شیوه‌های مسالمت‌آمیز برای حل منازعه موجود درباره جزایر سه‌گانه طبق اصول و قواعد حقوق بین‌الملل استفاده نماید و با احاله این منازعه به دیوان بین‌المللی دادگستری موافقت کند. سران، دبیرکل اتحادیه عرب را مکلف به پی‌گیری قضیه جزایر و ارایه گزارشی در این زمینه به اجلاس آتی سران عرب می‌نمایند.

۲۴. سران بار دیگر همبستگی خود را با جمهوری عربی خلق سوسیالیست لیبی در خواسته‌اش از شورای امنیت در زمینه رفع فوری و نهایی مجازاتهایی که علیه این کشور اعمال شده است، با توجه به اینکه جمهوری لیبی به تمامی الزامات مشخص شده در قطعنامه‌های شورای امنیت عمل نموده است، اعلام می‌دارند. در صورتی که این مجازاتها ادامه یابد، اعراب آن را لغو نموده و خود را ملزم به پایبندی به آن نخواهند دانست. سران همچنین خواهان

آزادی فوری عبدالباسط المقرحی شهروند لیبیایی هستند که محکومیت وی به دلایل سیاسی صورت گرفت و هیچ ارتباطی به قانون نداشت.

۲۵. سران بر حفاظت از یک پارچگی و حاکمیت جمهوری سومالی و مخالفت با دخالت در امور داخلی آن تأکید ورزیده و از تلاشهای دولت انتقالی سومالی در راه تکمیل آشتی فراگیر، تحقق وحدت ملی و بازگرداندن امنیت و ثبات در کشور استقبال می نمایند. سران، بر اهمیت اقدامی مناسب جهت ارزیه کمکهای مالی و فنی و شتاب بخشیدن به پرداخت سهام مقرر شده به صندوق حمایت از سومالی تأکید می نمایند و تصمیم گرفته اند تا مبلغ ۵۶ میلیون دلار به دولت انتقالی سومالی برای اجرای برنامه های ویژه مرتبط با بازگرداندن امنیت و ثبات و تکمیل آشتی ملی و بازسازی مؤسسات دولتی تقدیم کنند.

۲۶. سران قدردانی خویش را از تلاشهای دولت سودان در راه تحقق صلح فراگیر و وفاق ملی میان تمام فرزندان سودان و امداد رسانی به متضرران ابراز می دارند و بر یک پارچگی و حاکمیت جمهوری سودان تأکید می ورزند و از طرح مشترک مصر و لیبی در راه کمک به تحقق وفاق ملی در سودان حمایت می کنند.

۲۷. سران از پروژه صندوق عربی برای حمایت از سودان جهت توسعه جنوب این کشور اطلاع یافتند و تصمیم به موافقت با آن و مکلف نمودن دبیرکل برای برقراری ارتباطات جهت جمع آوری منابع مالی این صندوق، گرفتند. سران، کشورهای عضو را در ارزیه کمکهای لازم برای ارسال پیامی آشکار به ملت سودان که برای همراهی کشورهای عرب در راه بازسازی جنوب سودان تأکید نماید، تشویق می کنند.

۲۸. سران علاقه شدید خود را نسبت به یک پارچگی ملی و امنیت سرزمینی جمهوری اتحادی اسلامی کومور اظهار می دارند و از اجرای انتخابات دموکراتیک در آن استقبال می نمایند و به تلاشهای آشتی ملی که توسط دولت کومور با همکاری اتحادیه عرب، سازمان وحدت آفریقا و سازمان ملل متحد در جهت تأمین یک پارچگی کشور و تحقق آشتی ملی فراگیر صورت می گیرد، تبریک می گویند. در این رابطه، سران از کشورهای عضوی که در حمایت از صندوق جمهوری اتحادی اسلامی کومور مشارکت داشته اند، قدردانی نموده و از دیگر

کشورهای عربی یک بار دیگر دعوت به عمل می‌آورند که در حمایت از این صندوق مشارکت داشته باشند.

۲۹. سران بر حقوق کامل عراق و سوریه در آبهای رودخانه دجله و فرات تأکید می‌نمایند و معتقدند که قضیه آبها در کلیه ابعاد حقوقی، اقتصادی و امنیتی آن مسئله‌ای بسیار حیاتی برای امت عرب می‌باشد و از ترکیه دعوت می‌نمایند که طبق قواعد حقوق بین‌الملل و موافقتنامه‌های منعقد شده با عراق و سوریه وارد مذاکره سه‌جانبه شود تا به توافقی عادلانه و منصفانه برای تقسیم آب، به طوری که در بر دارنده حقوق هر سه کشور باشد، دست یابد. همچنین نسبت به تداوم ساخت سدها و اجرای دیگر طرحها بر روی این دو رودخانه بدون مشورت با عراق و سوریه ابراز نگرانی می‌نمایند.

۳۰. سران بر اهمیت مناسبات و همکاریها با کشورهای دوست و همسایه کشورهای عربی به گونه‌ای که امنیت ملی عربی را تحکیم بخشد و از حقوق عربی حفاظت کند، به ویژه با آن کشورهایی که روابط تاریخی - تمدنی و منافع مشترک با جهان عرب دارند، تأکید می‌نمایند.

۳۱. سران در پرتو اجلاس وزرای عرب بر اهمیت پی‌گیری تلاشها در راستای از بین بردن عواملی که مانع از گسترش همکاریهای عربی - آفریقایی و منظم شدن جلسات دستگاههای ذی ربط آن می‌گردد، تأکید می‌ورزند و دبیر کل را مکلف به ادامه ارتباطهای خویش در این زمینه از جمله با دبیر کل سازمان وحدت آفریقا می‌نمایند.

۳۲. سران بر اهمیت توسعه روابط عربی - اروپایی براساس گامهای مشخص که طرف اروپایی با آن موافقت نماید، از جمله امضاء موافقتنامه همکاری بین اتحادیه عرب و اتحادیه اروپا که موجب گسترش این روابط و در خدمت منافع مشترک براساس دیدگاهی فراگیر باشد و کلیه مسایل مورد توجه مشترک را بررسی نماید و منافع متوازن و برابر را برای طرفین در برداشته باشد، تأکید می‌نمایند.

۳۳. سران از گزارش دبیر کل در مورد تحول دبیرخانه اتحادیه عرب، نوسازی و تحول در کار عربی مشترک آگاه شدند و در ارتباط با پیشنهادهای ویژه در زمینه تحول شورای

اقتصادی و اجتماعی، تصمیم به ارجاع این موضوع به وزرای امور خارجه کشورهای عضو برای ارایه پیشنهادات و نقطه نظرات آنها در این زمینه و تقدیم آن به اجلاس آتی برای اتخاذ تصمیمهای لازم، گرفتند.

۳۴. سران بار دیگر از سازمان ملل متحد و کلیه کشورها جهت اتخاذ اقدامهای لازم برای تأسیس صندوق جهانی برای همکاری و مبارزه با فقر و آغاز به کار آن، در چارچوب اجرای قطعنامه های مجمع عمومی سازمان ملل متحد در این زمینه دعوت به عمل می آورد.

۳۵. سران از تلاشهای صورت گرفته در راه ارتقاء سطح اقتصادهای عربی و افزایش قابلیتهای آن، که باعث می شود تا از طریق ایجاد ساختارهای اقتصادی که با اقدامهای اصلاحی مورد حمایت قرار می گیرد و با افزایش حجم و تنوع صادرات، جذب سرمایه های خارجی، سرعت یافتن انتقال فن آوری و شیوه مدیریت و بازاریابی مدرن قابلیت ادغام در اقتصاد جهانی را می یابد، استقبال می نمایند. سران، درک می کنند که حوادث تأسف بار یازدهم سپتامبر و تأثیرات منفی آن بر مناطق مختلف جهان از جمله منطقه عربی منجر به کاهش رشد اقتصاد جهانی شد، که نشانه های ضعف آن از پیش از این حوادث مشخص شده بود و حجم تأثیر پذیری را افزایش داد به طوری که در حال حاضر موجب شده است تا دستگاههای مرتبط با این موضوع در کشورهای عربی تلاشهای مضاعفی را انجام دهند.

۳۶. سران بر علاقه شدید خود نسبت به فعالتر نمودن تکامل اقتصاد عربی طبق طرح جامع و مراحل مندرج در آن به طوری که منافع مشترک و متبادل را مراعات کند و تواناییهای اقتصادی همه کشورهای عربی را افزایش دهد و موجب تحقق توسعه عربی فراگیر و دایمی گردد، تأکید می نمایند.

۳۷. سران از عملکرد اجرایی منطقه بزرگ تجارت آزاد عربی قدردانی نموده و برآنچه که طی دوره گذشته برای برپایی این منطقه صورت گرفته ارج می نهند. همچنین با تلاشهای شورای اقتصادی و اجتماعی در این زمینه و در اجرای قطعنامه شماره ۲۱۲ صادر شده از سوی اجلاس در تاریخ ۲۸ مارس سال ۲۰۰۱ به ویژه در ارتباط با گامهایی که در راه تکمیل برپایی این منطقه تجاری تا آغاز سال ۲۰۰۵ برداشته است تبریک می گوید. سران در

راه اجرای تصمیمات اجلاس امان در ارتباط با بندهای مربوط به از میان برداشتن موانع غیر گمرکی تصمیم به یکسان سازی تعرفه ها، نرخ خدمات و مقررات اداری در کلیه کشورهای عربی گرفته و شورای اقتصادی و اجتماعی را مکلف به اتخاذ گامهای عملی برای اجرای آن نموده و دیگر دستگاههای ذی ربط در کشورهای عضو را دعوت به همکاری با شورای اقتصادی و اجتماعی در این زمینه می نمایند. سران خشنودی خود را از اقدامهایی که شورای اقتصادی و اجتماعی در زمینه محدود نمودن استثنائات در چارچوب منطقه بزرگ تجارت آزاد عربی در کشورهای عضو فعلی این منطقه اتخاذ نموده است، ابراز می دارند و ارزیابی وضعیت کشورهایی را که مدتی دیگر به آن منطقه می پیوندند به شورای اقتصادی و اجتماعی واگذار می نمایند. سران به خاطر تلاشی که برای کاهش موانع در زمینه تجارت دارو و تجهیزات پزشکی میان کشورهای عربی صورت گرفته و همچنین تأسیس هیأت مشترک عربی برای ثبت دارو را تبریک می گویند و وزرای بهداشت عرب را مکلف به مطالعه پیشنهاد لبنان و ارایه نقطه نظرات خویش برای اجرای آن با شورای اقتصادی و اجتماعی می نمایند.

با توجه به تمایل سران برای ایجاد تسهیلات لازم جهت پیوستن کشورهای عربی دارای رشد اقتصادی کمتر به منطقه بزرگ تجارت آزاد عربی، شورای اقتصادی و اجتماعی به این کشورها برای پیوستن به این منطقه تبریک می گویند. سران براهمیت سرعت دادن به ادغام تجارت خدمات در منطقه بزرگ تجارت آزاد عربی تأکید می کنند و از طرح ویژه جمهوری لبنان در زمینه تهیه و ارایه موافقتنامه ای برای آزاد سازی تجارت خدمات به شورای اقتصادی و اجتماعی و طرح بعدی آن در اجلاس آتی سران عرب استقبال می نمایند. همچنین سران بر اهمیت آماده سازی برای انتقال به مرحله پیشرفته ای از تکامل اقتصادی از طریق برپایی اتحادیه گمرکی عربی تأکید می ورزند و از شورای اقتصادی و اجتماعی می خواهند در این زمینه پیشنهادهای خود را به اجلاس آتی سران عرب ارایه نماید. با توجه به اهمیت تنظیم رقابت و سیطره بر انحصارها در کشورهای عربی، طبق قواعدی که میان کشورهای عضو موارد موافقت واقع می شود و ارتباط نزدیک آن با مسئله آزاد سازی تجارت عربی، سران تلاشهای شورای اقتصادی و اجتماعی را برای رسیدن به قوانین یکسان عرب برای رقابت و تسلط بر

انحصارها مورد حمایت قرار می دهند. سران بر ضرورت اینکه شورای اقتصادی و اجتماعی و کلیه دستگاه‌های ذی ربط برای موضوع تجارت الکترونیک اهمیت قابل شود و تسهیلات لازم را از طریق وضع قوانین منسجم میان دولتهای عضو ارایه نماید به نحوی که در توسعه حرکت مبادلات بازرگانی فی مابین سهمیم گردد، تأکید می ورزند. سران از کشورهای عربی دعوت می نمایند تا در زمینه گسترش ساختارهای زیربنایی ارتباطات از طریق پیوستن به شبکه های فیبر نوری و حمایت از بخش خصوصی در این زمینه فعالیت نمایند.

۳۸. سران بر نقش مؤثر بخش حمل و نقل در زمینه تکامل همکاریهای اقتصادی عربی تأکید می کنند و شورای اقتصادی و اجتماعی و اجلاس وزیران راه و ترابری عرب و دیگر دستگاههای عربی ذی ربط را به تسریع در تکمیل مطالعات مرتبط با ایجاد راهکارهایی برای حل مشکل حمل و نقل میان کشورهای عربی و تکمیل ارتباطات دریایی و زمینی فی مابین و ارایه هر آنچه که به آن دست یافته می شود به شیوه ای ادواری به اجلاس سران مکلف می نمایند. سران از توجه شورای اقتصادی و اجتماعی برای تهیه موافقتنامه گروهی که موانع حمل و نقل را طبق پیشنهادهای جمهوری لبنان برطرف سازد، تشکر می نمایند.

۳۹. با عنایت به شناخت سران نسبت به چالشهای بخش حمل و نقل هوایی در کشورهای عضو و برای اینکه شرکتهای عربی حمل و نقل هوایی بتوانند در سطوح عربی و بین المللی رقابت نمایند و خدمات مناسبتری به شهروندان عرب بدهند و انتقالشان را به کشورهای عربی به گونه ای تسهیل نمایند که در توسعه و تشویق گردش گری در کشورهای عربی سهمیم باشند، تصمیم به موافقت با اجرای آزادیهای حمل و نقل هوایی بین کشورهای عربی طبق تصمیم مجلس وزیران راه و ترابری عرب و سازمان هواپیمایی کشوری عربی می گیرند. سران، مجلس وزیران راه ترابری عرب را تا زمانی که آزادسازی حمل و نقل هوایی به طور کامل محقق گردد، مکلف به پی گیری این موضوع و ارایه گزارشهای ادواری به اجلاس سران عرب در زمینه سطح اجرای تصمیمات می نمایند.

۴۰. سران بر اهمیت تشویق سرمایه گذاریهای عربی مشترک و فی مابین و دعوت از مؤسسات پولی عربی و بخش سرمایه گذاری خصوصی در سرمایه گذاری پروژه های اقتصادی

که توسط بخشهای دولتی و خصوصی به اجرا در می آید، به ویژه در پروژه های ساختارهای زیربنایی که منجر به رشد کشورهای عربی می شود، تأکید می نمایند. همچنین بر ضرورت اتخاذ گامهای لازم برای معرفی وضعیت سرمایه گذاری در کشورهای عربی و ایجاد کانالهای ارتباطی برای سرمایه گذاران جهت پی گیری برنامه ها و رویکردهایشان در زمینه سرمایه گذاری، تأکید می ورزند.

۴۱. سران کوششهای مجلس وزرای برق عرب را در راه تحقق ارتباط کامل خطوط برق رسانی میان کشورهای عربی و گزارش کاملشان در این زمینه و همچنین تلاشهای صندوق توسعه اقتصادی و اجتماعی عربی در ارتباط با سرمایه گذاری در خطوط برق رسانی بین کشورهای عربی را ارج می نهند و تصمیم دارند با آن گزارش و توصیه های ارایه شده موافقت کنند. سران از اجلاس وزرای برق عرب می خواهند که سرمایه لازم را برای انجام مطالعات کافی در ارتباط با منابع سرمایه گذاری در دسترس، فراهم آورد.

۴۲. با توجه به اهمیتی که بخش اطلاع رسانی و ارتباطات، پس از انقلاب عظیمی که طی چندسال اخیر در این بخش رخ داد، پیدا کرده است و تأثیراتی که بر افزایش تولید و رقابت در سطح بین المللی در کنار فراهم آوردن ارتباط میان قسمتهای مختلف میهن عربی و بین آن و جهان خارج ایجاد نموده است، سران خوشنودی خود را نسبت به تلاشهای صورت گرفته در جهت توسعه و تحول بخش اطلاع رسانی و ارتباطات ابراز می دارند و کوششهای مجلس وزیران ارتباطات عرب را در این زمینه ارج می نهند و تأسیس سازمان عربی برای فن آوری ارتباطات و اطلاع رسانی را که مقر آن تونس می باشد و تأسیس انجمن عربی برای فن آوری اطلاع رسانی را که مقر آن در قاهره است تبریک می گویند. سران بر اهمیت شرکت فعالانه کشورهای عربی در اجلاس جهانی جامعه اطلاع رسانی و ارتباطات در سال ۲۰۰۵ که بنا به دعوت کریمانه دولت تونس و تحت اشرف اتحادیه بین المللی ارتباطات در تونس برگزار خواهد شد، به دلیل نقش مثبتی که این بخش در توسعه همکاریها بین کشورهای عربی می تواند داشته باشد، تأکید می نمایند.

۴۳. سران نسبت به وخامت محیط زیست در فلسطین و سرزمینهای اشغالی که در

آلودگی منابع آب، سواحل دریا، از بین رفتن پوشش طبیعی گیاهان و تراکم زیاده‌های خطرناک در کنار خطرهای دیگر زیست محیطی نمایان می‌باشد و موجب فشار بر شهروندان و وخیمتر شدن شرایط زندگی‌شان شده است، اظهار نگرانی می‌کنند. سران از تصمیم هفتمین اجلاس فوق العاده برنامه سازمان ملل متحد برای محیط زیست که مدیر اجرایی برنامه را مکلف به بازدید از منطقه به عنوان نخستین گام برای تعیین تیمی از کارشناسان جهت تهیه پژوهشی جامع و موضوعی برای وضعیت محیط زیست در سرزمینهای اشغالی فلسطین برای مشخص نمودن مناطقی که نیاز به تدابیر سریعی دارند، استقبال می‌کنند. سران از تمامی افراد و دستگاههای ذی ربط می‌خواهند که اطلاعات و تسهیلات لازم را به برنامه سازمان ملل متحد برای محیط زیست در راه تکمیل پژوهشی مطلوب ارایه نمایند.

۴۴. سران امیدوارند که کنفرانس سران جهان برای توسعه دایمی ژوهانسبورگ از ۸،۲۶ تا ۲۰،۲۹،۲۰۰۲، موجب همکاری نزدیکتری میان کشورهای جهان برای مقابله با فقر و دستیابی به توسعه‌ای همه جانبه شود که تأثیرات آن بر روی تمامی ملت‌های جهان منعکس گردد و سطح زندگی آنها را ارتقا بخشد. سران برپایبندی به کار در چارچوب مسئولیت مشترک با سران کشورهای پیشرفته و کشورهای توسعه نیافته برای تحقق توسعه‌ای پایدار تأکید می‌کنند و از کشورهای پیشرفته می‌خواهند که به عهد خود برای کمک به کشورهای توسعه نیافته طبق قطعنامه‌ای که در سال ۱۹۹۲ در اجلاس زمین در شهر ریودوژانیرو صادر شد، و براساس آن تصمیماتی که در کنفرانس ژوهانسبورگ اتخاذ خواهد شد، وفا کنند و معیارهای زیست محیطی را مانعی در برابر کشورهای توسعه نیافته قرار ندهند.

۴۵. سران از انعقاد کنفرانس بین المللی غذا در رم از ۱۰ تا ۲۰،۲۶،۲۰۰۲ استقبال می‌کنند و خواستار کوشش بیشتر برای موفقیت این کنفرانس و فراهم نمودن حمایت برای سازمان کشاورزی و غذا برای گسترش فعالیتهایش در رویارویی بامشکلات فقر و غذا به ویژه در کشورهای توسعه نیافته می‌باشد.

۴۶. نظر به اهمیت بخش گردش گری در سطح عربی و خسارتهایی که در نتیجه حوادث جهانی اخیر به این بخش وارد آمده و کساد و رکودی که گردش گری در سطوح جهانی

و عربی با آن مواجه می‌باشد و پس از آگاهی سران از گزارش اجلاس وزرای گردش‌گری عرب در ارتباط با اجرای تصمیمات اجلاس سران در امان که در سال ۲۰۰۱ اتخاذ شده بود. به طوری که بخش گردش‌گری عربی و فعالیت گردش‌گری میان کشورهای عربی را حمایت کند، تصمیم گرفته شد که با توصیه‌ها و پیشنهادهای گزارش موافقت کنند و از کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط در کشورهای عضو می‌خواهند که این پیشنهادها را با همکاری اجلاس وزیران گردش‌گری عرب به اجرا گذارند. سران، وزیران گردش‌گری و اجلاس وزیران تبلیغات عرب را مکلف به هماهنگی با یکدیگر برای اجرای برنامه‌های مشترک جهت نشان دادن چهره متمدنانه و انسانی از اعراب و مسلمانان و فعالتر ساختن موضوع گردش‌گری در منطقه عربی می‌نمایند.

۴۷. سران خشنودی خود را نسبت به نقشی که مؤسسه‌های پولی عربی در توسعه اقتصادی عربی و حمایت از پروژه‌های تکامل اقتصادی عربی می‌نمایند، ابراز می‌دارند و بر اهمیت ایجاد همکاری‌های نزدیکتر میان این مؤسسه‌ها و اجلاس‌های وزارتی و سازمانهای اجرایی در چارچوب اتحادیه عرب با هدف اجرای پروژه‌های تکامل اقتصادی که در آن مجالس و سازمانها مورد تصویب قرار می‌گیرد، تأکید می‌کنند.

۴۸. سران از تلاشهای دولت مصر و اتحادیه عرب به دلیل آماده‌سازی برای انعقاد نخستین کنفرانس اقتصادی عربی که از ۱۶ تا ۱ ژوئن ۲۰۰۲ در قاهره و با مشارکت کشورهای عضو و مؤسسات اقتصادی و مالی عربی و بین‌المللی برگزار خواهد شد، استقبال می‌نمایند و از کلیه کشورهای عربی دعوت می‌کنند در این کنفرانس شرکت نمایند تا اهداف مورد نظر از این کنفرانس محقق گردد.

۴۹. در اجرای آنچه که در مکانیزم انعقاد ادواری اجلاس سران اتحادیه عرب مطرح شده است و با استناد به قطعنامه شماره ۲۲۰ اجلاس امان به تاریخ ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۲۰۰۱ که پادشاهی بحرین را به ریاست اجلاس سران اتحادیه عرب در اجلاس عادی پانزدهم معرفی نموده است، سران تصمیم گرفتند تا اجلاس پانزدهم سران را در ماه مارس ۲۰۰۳ در منامه پایتخت پادشاهی بحرین برگزار کنند.

۵۰. سران از ریاست، دولت، پارلمان و ملت لبنان به دلیل استقبال گرم و میزبانی کریمانه خالصانه تشکر و اظهار امتنان می‌کنند و از عالیجناب امیل لحود رئیس جمهوری لبنان به دلیل بذل کوششهای فراوان در راه سازمان‌دهی مناسب جهت موفقیت کنفرانس، بسیار قدردانی نمودند. سران حکمت، تلاش و توانایی عالیجناب لحود را در اداره جلسه‌هایی که تأثیر فراوانی در موفقیت اجلاس و دست‌یابی به نتایج مهم داشت، مورد تمجید قرار دادند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی